СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 53. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 16-го березня 1945. No. 53. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, March 16, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ДВА ПРОВІДНИКИ ЮНІЇ ЗАСУДЖЕНІ ЗА ВИМУШЕННЯ

НЮ ЙОРК. — Лава присяжних Найвищого Суду південної частини стейту Ню Йорк признала винними двох провідників юній у вимушуванню гроша від підприємців під загрозою страйку робітників. Винними є: Джозеф С. Фей і Джеймс Бов. Вони, як провідники юній, мали під собою членів юній, котрі працювали при будові водопроводів з ріки Делевер до міста Ню Йорку. Вони грозили страйком робітників, колиб підприємці, що будували водопроводи, не заплатили їм окупу. В такий спосіб вони вимусили разом $368,000 від контракторів. Цілий проект мав коштувати $300,000,000, отже оба провідники юній вважали це за добру нагоду для заробків для себе.

Фей був віцепрезидентом Інтернешенел Оперейтинг Енджинірс Юніон, а Бов був віцепрезидентом Год Керіерс, Билдинг енд Камон Лейборерс Юніон. Надуживання, поповнювані ними не лише при вимушуванню окупу від підприємців, але також і при вимушуванню окупу від членів юнії або й нечленів за допускання до праці, були предметом частих дискусій в газетах. Суддя Мунсон, який переводив розправу, назвав обох підсудних найбільше впливовими провідниками юній у Злучених Державах, як не в цілому світі. Праці для будови водопроводів ведуться на території трьох стейтів, тобто Пенсилвенії, Ню Джерзі і Ню Йорку, тому ця справа набрала широкого розголосу ще заки обох провідників поставлено під суд.

ВИБРАЛИ БУДИНКИ ДЛЯ ПРИМІЩЕННЯ МІЖНАРОДНЬОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

САН ФРАНСИСКО. — Будинок Вор Меморіял Гавс вибраний як осідок для міжнародньої конференції для миру й забезпеки, яка розпочинається у Сан Франциско 25. квітня. Для нарад різних комісій винаймлено сусідній Ветеранс Билдинг, який має велику концертову салю і 17 кімнат для комісій. Оба ці будинки вибудувано перед 12 літами коштом $6,000,000 як памятник для вояків, що полягли в першій світовій війні. Будинки стоять у Сивик Сентер, яких 2 милі у віддали від сімох першорядних готелів, у яких будуть приміщені делегати й експерти, що приїдуть на конференцію. Посадник міста Роджер Д. Лепгем заявив, що тепер приготовляють пляни для більшої конференції, ніж спочатку заповідалося.

ПРИСПІШУЮТЬ ЗБІРКУ НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ.

НЮ ЙОРК. — Різні організації міста Ню Йорку призбирали вже близько 11 мільйонів долярів на потреби Американського Червоного Хреста з нагоди загальної кампанії, переводженої в місяцю березню. Це є 51% призначеної на Ню Йорк квоти, яка виносить $21,187,000.

Червоний Хрест порозсилав зазиви й лісти до збірок до поодиноких етнічних груп, які щойно прибираються до збирання жертв учасі, коли кампанія вже в повному розгоні. — Дільниця Бруклин розпочала теж щойно вчора кампанію, але тому, що все буде наперед було наладжене, надіються, що кампанія буде переведена з поспіхом.

ПЛЕБІСЦИТ ЗА СВІТОВУ ПОЛІЦІЮ.

КОНКОРД (Ню Гемпшир). — Майже всі 225 міст із стейту Ню Гемпшир висловили свої домагання, щоб Злучені Держави приступили до міжнародньої організації для забезпеки миру й свободи і в той спосіб переняли на себе ролю світової поліції для доглядання ладу. Звіти, прислані із 213 міст, у яких досі переведено голосування, вказують, що 14,000 голосів заявилися за участю Америки в цій організації, а лише 800 є проти цього. Із 103-міст прийшли одноголосні рішення. — Усі 225 міст у стейті дають 48% населення стейту, яке виносить неповного пів міліона осіб.

88-ЛІТНЯ НАТУРАЛІЗОВАНА ГРОМАДЯНКА.

НЮ ЙОРК. — Утікачка з Відня серед воєнних часів, пані Софія Ґрінфілд, має тепер 88 літ. Вона зложила присягу як натуралізована громадянка Америки — найстарша аплікантка, яку досі зарекордували натуралізаційні бюра. Вона мешкає в Жидівському Домі для Старців при Бродвей і Коломбус евеню в Ню Йорку. Вона каже, що була довгі літа діяльною як опікунка убогих у Відні і дістала медалю від цісаря Франца Йосифа, котрий приняв її на авдієнції.

ВОЄННІ ЗВІТИ ЦЕ ВАЖКА ПРАЦЯ.

НЮ ЙОРК.—Ен Огер МекКормик, кореспондентка газети Ню Йорк Таймс промовляла на зібранню 500 учителів із Шкільної Ради. Вона сказала їм, що воєнні кореспонденти це не „глемор бойс", як дехто думає, але це люди, які виконують піонірську працю серед незвичайно важких відносин в теперішній війні.

Надіються приступлення Канади до Між-Американської Юнії

ВАШИНГТОН. — довго дискутована справа, як запросити Канаду до приступлення в члени Між-Американської Юнії, буде порушена знову департаментом стейту в Вашингтоні після міжнародньої конференції у Сан Франсиско. Вона має бути підготована на десяту Між-Американську Конференцію, скликану на наступний рік до республики Боґота в Півд. Америці.

Приступлення Канади до Між-Американської Юнії утруднене тому, що на підставі статуту лише американські републики можуть бути її членами, а Канада це держава, якої корінь сягає до Европи. Отже треба наперед змінити статуть Між-Американської Юнії для приняття в члени Канади.

Ця справа обговорюється ще від року 1890, коли то засновано Пан-Американську Юнію, а наново оживлено її на конференції в Мексику. Її треба приготовити наперед дипльоматичною дорогою, заки вона буде видвигнена прилюдно на якійсь конференції.

В АМЕРИЦІ ФОРМУЮТЬ КОНФЕДЕРАЦІЮ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ

НЮ ЙОРК. — Від кількох літ існує в Ню Йорку так звана Пан-Европейська Юнія. Її президентом є професор Колюмбійського університету Ричард Кудегове-Калерґі. Ця Пан-Европейська Юнія сформулувала вже загальну Европейську Конфедерацію і тепер проголосила „Декларацію Европейської Незалежности". Конфедерація малаб бути спілкою держав Европи за виїмком теперішньої Німеччини, поки не буде створена нова Німеччина на місце Гітлерівської.

Конфедерація малаб мати спільну армію, і спільну раду і спільний суд. У Декларації сказано про взаємнозалежність европейських народів і про потребу забезпеки европейців проти расових, релігійних і суспільних вирізнювань, а за ґарантію свободи релігій, промов, та інформацій і за право вживати рідну мову всім народам в церкві, школі, в суді і в прилюдному життю.

Проголошено теж хартію суспільних прав для переведення суспільних та економічних реформ і за піднесення життевої стопи. У таких границях ґарантується кожній державі в Конфедерації повну суверенність.

Три потуги обмінюються нотами про Румунію

ЛОНДОН. — Секретар заграничних справ Антоні Іден заявив у парляменті, що Британія, Злучені Держави й Советський Союз обмінюються тепер нотами про румунську ситуацію. Він дав до зрозуміння, що Советський Союз самий заставив румунський уряд ґенерала Радеску до резиґнації. Советський уряд дав до зрозуміння, що він тому довів до зміни уряду в Румунії, бо кабінет ґенерала Радеску показався нездібним удержати порядок у краю на задах Червоної Армії та поробив невистарчальні заходи для вдержання діяльности про-Гітлерівських й про-фашистівських елементів у Румунії

РУМУНИ ДЯКУЮТЬ СТАЛІНОВИ ЗА СЕМИГОРОД

МОСКВА, — Петро Ґроза, новий румунський премієр, вибрався до Цлуя, столиці Семигороду, й там в урочистій параді висказав подяку Сталінови за признання Румунії Семиґороду. В параді взяли участь теж: румунський король Михайло, советський віцекомісар заграничних справ Вишинський та ґенерал Сусяков, віцепрезидент аліянтської контрольної комісії.

„Червона Зоря", орган Червоної Армії, каже з того приводу, що передача Семигороду Румунії є доказом довіря советського уряду до нового уряду Румунії.

ПОЛЯКА СЕРЕД НІМЦІВ ПРИФРОНТОВОЇ ПОЛОСИ

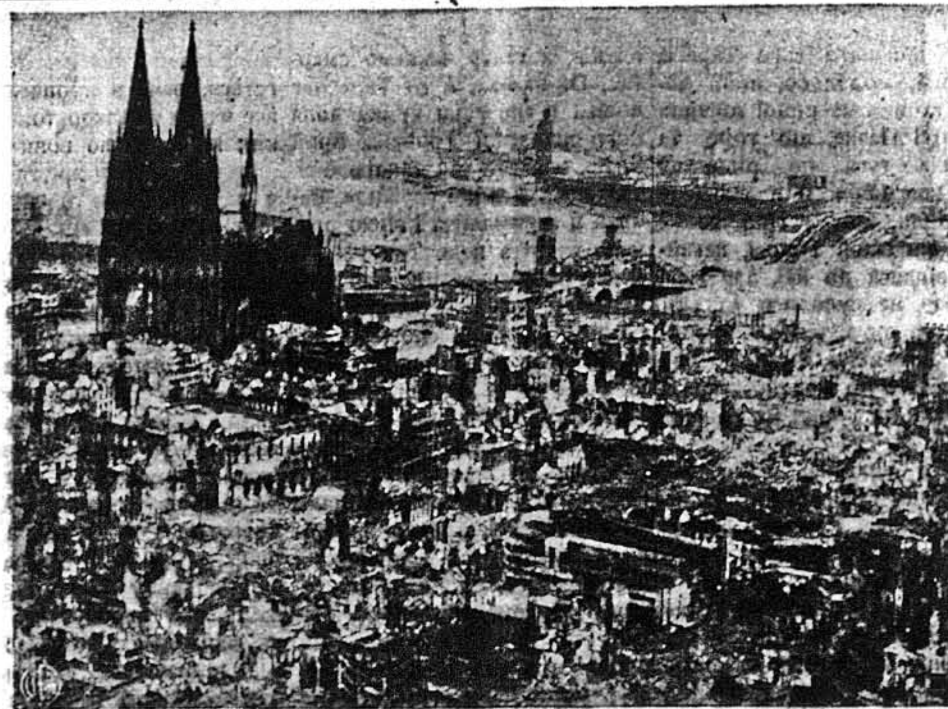
ЛОНДОН. — За донесенням брюсельського радія, серед населення Бадену й Віртембергії, в західній Німеччині, панує загальна поляка. З міст Штутґарту, Карльсруге й Пфорцгайму йдуть на схід довжезні валки втікачів.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПЕРЕМОГУ ЛІВИХ ҐРУП У ФІНСЬКИХ ВИБОРАХ

ГЕЛЬСІНКІ (Фінляндія). — За політичними обсерваторами, вибори до фінського парляменту, що мають відбутися в наступну суботу, правдоподібно викажуть поважні тенденції на ліво. Заповідають, що перемогу при виборах добуде так званий народній фронт, що його склали комуністи, соціялісти й інші симпатики советів. Сподіються теж, що внаслідок того наступний кабінет міністрів буде зовсім радикальний.

ЗАПОВІДАЄ СУД ПРОТИ ПЕТЕНА ДО ДВОХ МІСЯЦІВ

ПАРИЖ. — Державний прокуратор Морне заявив підчас своєї промови на розправі проти адмірала Естеви, що він почне до двох місяців розправу проти Петена й Ляваля. Прокуратор домагався від суду присуду смерти проти Естеви.

ОТСЕ ВСЕ, ЩО ЛИШИЛОСЬ З КОЛИСЬ ПРЕКРАСНОГО МІСТА КЕЛЬН В НІМЕЧЧИНІ.—В цілому світі знали чи чули про місто Кельн в першу чергу тому, що в тому місті знаходиться від довгих століть славна катедра, що є архитвором ґотицької штуки. Ось та катедра, хоч зрушена потрясеннями від бомбардовання, як бачимо вратувалась. Все інше в місті — румовища.

ТРЕТЯ Й СЕМА АРМІЯ ВДИРАЮТЬСЯ У ЗАРЩИНУ

ПАРИЖ. — Війська Першої Американської Армії під генералом Годжезом атакували в північному, східному і південному напрямі від причалу коло Ремаґена, підчас коли на південний схід від них Третя й Сема Армія обєдналися для атаки на зарську кітловину.

Атакам на Зарщину товаришили страшні вибухи бомб, скинених аліянтськими летунами поперед наступаючих сухоземом військ та націлених головно на ворожі комунікаційні засоби для обслуги фронту. Понад 5,000 вилетів зробили аліянтські летуни в прифронтовій полосі за один день.

Причал коло Ремаґена тимчасом далі був центром воєнних операцій за Реном. За останню добу його поширено так, що він мав у середу 10½ миль довжини та 5½ миль ширини.

АЛІЯНТИ ПОКАЗУЮТЬ НОВУ ТАЙНУ ЗБРОЮ.

У своїх атаках на Рурщину аліянтські летуни вперше вжили в середу нової зброї, яку досі держано в тайні. Є це бомби, що їх скидається з літаків. Бомба має 25 стіп 5 цалів довжини і важить 11 тон.

Вперше вжито таких бомб для бомбардування віядукту коло Біфельда, на північ від Руру, а потім для розбиття залізничого віядукту в Арнсбергу, на південний схід від Дортмунду.

У середу аліянтські літаки били по німецьких транспортових засобах, по рафінеріях і збірниках нафти та по інших військових цілях. Берлін бомбардовано знову ніччю.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЙДЕ НА БЕРЛІН.

ЛОНДОН. — Московський часопис „Правда" доносить у четверговім числі, що Червона Армія перейшла проти Кінстріна ріку Одру та пішла на добуття Берліна. Одночасно Червона Армія далі веде наступи в Східній Прусії та в Чехословаччині.

Німецька Заокеанська Аґенція каже, що Берлін буде завзято боронений. Мовляв, його оборона плянована за взірцями оборони Москви. На чолі оборони поставлено ґенерала фон Гавеншільда, котрий був командантом військ під Москвою й добре обізнаний з її обороною. Оборонні засоби Берліна стають щораз гущі, чим ближче до його центру. Автори цього пляну виходили зо заложення, що такої скріпленої оборони російські повзи не вспіють розбити. Німецька пропаґанда вже й почала пропаґанду поменшування доброти російських повзів.

У командуванню німецьких військ пороблено останніми часами далеко-йдучі зміни. Західним фронтом командує тепер маршал фон Модель, східним фон Шернер. Кажуть, що команданта німецьких над Реном поставлено під суд за те, що допустив американців до переходу Рену коло Ремаґена.

НІМЦІ МАЙЖЕ НЕ ВЖИВАЮТЬ ЛЕТУНСТВА.

ЛОНДОН. — Німці вже просто перестали висилати літаки для боротьби проти аліянтських літаків. Оборону проти летунства обмежили до протилетунської артилерії.

Американський ґенерал Андерсон каже, що німці знищили своє власне летунство злою воєнною тактикою та що Аліянти свідомо заставили німців держатися цієї себегубної тактики.

ПІДНЯТО ПРАПОР ПЕРЕМОГИ НА ІВО ДЖІМІ.

ҐВАМ. — У середу, 14. березня, в годині 9. мінут 30 рано, піднято офіціяльно американський прапор перемоги на Іво Джімі, японськім острові, всего 750 миль від Токіо. Зроблено це, не дивлячися на те, що деякі японські вояки на острові ще бються.

Три летнища на острові вже зовсім направлено й кожний з них служить великим бомбовикам.

АМЕРИКАНЦІ ЗАНЯЛИ ЩЕ ДВА ФИЛИПІНСЬКІ ОСТРОВИ.

МАНІЛА. — Війська Восьмої Армії, засаджені ніччю, заняли ще два острови Филипінського архіпелягу, а саме: Ромбльон та Сімару, положені на Сібуянськім морю, на схід від острова Міндора.

Пороблено дальші поступи на Люсоні й Мінданао.

ҐІНДУСИ ДОБУЛИ СТОЛИЦЮ БУРМИ.

МАНДЕЛЕЙ (Бурма). — По важких маршах війська Індійської 19. Дивізії добули Маймйо, літню столицю Бурми, що лежить 30 миль на схід від Манделею. Війська йшли стежками пасkарів і заскочили японців неожидано.

ЯПОНЦІ ЕВАКУЮТЬ СТОЛИЦЮ.

ВАШИНГТОН. — Японське столичне радіо признало, що великанські пожарні бомби, скинені американськими летунами на Токіо, Осаку й Нагою, нарobили тим містам таких шкод, що уряд рішився поробити радикальні зміни в обороні міст проти летунських нападів та евакувати з міст усю дітвору.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Конференція „без політики"

Про конференцію в Сан Франсиско заговорив уже сам президент Рузвелт. Сказав, що „всі політичні питання є виключені з програми конференції".

Значить, що отсе заговорило найбільш авторитетне джерело, що знає про такі справи більше ніж хто другий. Уже через те одно слово президента заслуговує на особлившу увагу. Зокрема мусять брати ті слова під увагу ті, що звязують з міжнародною конференцією в Сан Франсиско вирішування певних міжнародних, політичних проблем, щодо яких ще нема ніякого рішення, чи повної згоди між самими Аліянтами, чи щодо яких уже запали певні рішення, які одначе моглиб ще улягти певним змінам. Усе те є першорядної ваги для многих держав і народів, що домагаються таких рішень, чи модифікацій і змін. І це є теж причиною політичної акції, яку повели в Америці різні національні ґрупи, що намагаються допомогти своїм рідним в старому краю в їхніх політичних аспіраціях, чи просто в бажанню ратувати чи охоронити життя міліонів, що стоять і стоятимуть далі й по розгромі націстівського варварства перед масовими депортаціями, тюрмами чи розстрілами.

Що до таких народів, що падав жертвою давних варварств та падає і падатиме далі жертвою нових, належить український нарід, є ясне для кожного, хто хоче бачити правду в світі. Що супроти того й американські українці теж думають, як помогти в тому нещастю своїм братам в Европі, теж ясне і зрозуміле кожному, хто не затратив гуманних почувань. Що й Український Конґресовий Комітет роздумує над тим, як йому повести справу оборони українського народу в звязку з міжнародною конференцією в Сан Франсиско, це теж таке, щодо чого годі нам сумніватись, хоч про те нема широкого розголосу. Та тепер питання: здадуться на щось заходи отих національних ґруп, включно з українською?

Президент Рузвелт заявив, що міжнародна конференція в Сан Франсиско матиме „технічний" характер. Він підкреслив, що на цій конференції рішучо не будуть обговорювати таких справ, як от спір за границі між поодинокими державами, чи як треба трактувати ту чи іншу державу і т. п. Президент звертає увагу, що ця конференція не є ніякою „мировою конференцією". Вона має за завдання накреслити „машинерію", себто те, як збудувати міжнародню орґанізацію з технічного боку, щоб вона могла якслід функціонувати, себто здійснювати ті політичні завдання, чи в справі забезпеки світового мира, що до неї будуть належати, як вона вже буде сформована. Представники держав, що будуть на тій конференції, казав президент, матимуть повну свободу представити свої погляди і бажання щодо того, як поставити „машинерію" цеї міжнародної орґанізації забезпеки мира, що повстане. Як виглядалоб, таке є завдання конференції.

Та, як нам здається, не зважаючи на ті заяви президента, всетаки отся міжнародна конференція в Сан Франсиско таки дасть різним народам деяку нагоду до певної інформативної акції в справі поширення правди про справжнє світове замирення. Тим самим буде нагода і для поширення правди про Україну.

Що буде з Европою?

В Америці ще говориться тепер багато про те, як знищити мілітарну силу Німеччини, не тільки в цій війні, але й після неї так, аби Німеччина вже більше не загрожувала світовому мирови. Вже різні проєкти подавано в тій справі й вироблено різні пляни. Говорено про перебрання під міждержавну контролю всіх німецьких фабрик амуніції. Говорено про контролювання хемічної індустрії. Поширено це потім на всі промисли. Згадано навіть за зведення Німеччини до краю виключно рільничої продукції.

Тимчасом як укладувано такі пляни, йшла війна проти Німеччини. Наступали зо сходу советські війська, зо заходу американські, британські й кольоніяльні, а одночасно понад Німеччину літали аліянтські літаки та били бомбами по німецьких містах. І нині хоч кінця війни ще нема, а німецькі міста вже лежать у руїнах. Аліянтські летуни кажуть, що Кельн знищений на 60 процентів, Бохум на 83%, Дісельдорф на 65, Ессен з фабриками Крупа на 55, Дортмунд на 46, Дуісбурґ і Гамборн на 40%. Як війна ще потриває пару місяців, то знищення цих міст поступить далі вперед. Можна сказати, що за кілька місяців німецьких міст властиво не стане.

Здавалося би, що властиво того й треба: адже чим більше будуть знищені німецькі міста, тим правдоподібніша стане здача німецьких збройних сил. Зо становища війни, це без сумніву так. Одначе, чи таке лежить в інтересі світа й по війні? Доносили оноді шведські ґазети, що Гітлер признав ще в січні на зборах націстичного проводу, що Німеччина війну програла, але додав до цього, що Аліянти грубо помиляються, як вони думають, що він віддасть їм цілу Німеччину. Мовляв, він рішився віддати Аліянтам тільки румовища Німеччини, німецьку бідноту, нужду, голод, хороби. Чи справді говорив таке Гітлер, чи справді це націстичні наміри, чи може тільки націстична пропаганда, намірена власне на врятування Німеччини перед такою долею, ледво чи можуть люди поза націстичною верхівкою напевно тепер знати. Мусять вони рішити самі, яке значіння буде мати знищення Німеччини для майбутнього цілого світу.

Тому й відома американська журналістка Ен О'Гер Мек-Кормик і пише: „Що станеться з Німеччиною, це частина іншого великого питання: Що має статися з Европою? Чи має ще остатися в Европі настільки сили, щоби власними силами стати з руїни?

На її думку, видно, Европа серед даних умовин цього зробити не потрафить, хіба що зовнішній світ їй поможе тепер зреорґанізуватися на інші політичні основи.

Одначе, чи це можливе? Можливо, що час для рятування Европи вже проминув, що вона неминуче котиться до упадку.

Микола Чубатий.

Треба скріпити американських українців орґанізаційно

Недавно відбулися в Ню Йорку річні загальні збори Комітету Обєднаних Українсько-Американських Орґанізацій Великого Ню Йорку. До згаданого Комітету входить біля сорок орґанізацій Ню Йорку. Колиб так зісумувати їх членів, випалоб поважне число кількох тисяч зорґанізованих американських українців в одному осередку. Орґанізація того роду була би всилі зробити дуже багато, колиб не якесь отупіння, якась апатія, що опанувала в ці важні часи американських українців. На річні збори явилося не більше, ніж половина представників обєднаних орґанізацій, а решта орґанізацій кожна ходить самопас. Збори як збори, зі звітами та вибором нового уряду, що остав майже той самий.

Про ці збори не згадувалиб ми в окремій статі, бо це справа льокального значіння. Одначе куди інтереснішою була дискусія, що розвинулася на цих зборах на тему конечної потреби оживити життя американських українців взагалі, а в Ню Йорку зокрема. Це вже справа, яка заторкає всіх американських українців, і тому слід над нею поважно застановитися по всіх українсько-американських товариствах, якщо наші часи не мають стати найтемнішою картиною в історії українсько-американської збірноти.

Великі часи вимагають великих зусиль.

Жиємо в часах таких важних, яких не було від кількох соток літ. Коли підходимо до теперішних подій з американської точки, то події нинішного дня, це напевно найважніші події по американській революції, що стала початком повстання тої могутньої країни, та по домашній війні полудня з північю, що стала початком обєднання цеї найбільшої нації на світі.

Колиж підходимо до нинішних подій з точки українського народу, якого кров пливе в наших жилах, то нинішні часи напевно важні в тій самій мірі, як часи боротьби українського народу на життя й смерть під проводом гетьмана Мазепи з Московщиною царя Петра Великого, 235 літ тому. Тоді невдачна боротьба України з Москвою затяжіла незвичайно на життю цілого українського народу. Він стратив повну свою національну індивідуальність. Безхребетна малоросійщина зробила з нього ні націю ні ненацію. Наслідки того страшного удару, який українському народови, репрезентованому гетьманом України Іваном Мазепою та славною Запорозькою Січю, завдав цар Петро В. під Полтавою 1709 року, ще донині слідні на душах широких шарів українського громадянства. Це те „і ми не ми, і я не я", як сказав би Шевченко. Воно є причиною, що поважні шари українців нині стоять на службі найбільшого свого гнобителя, а тюрму українського народу, замкнену на чотири спусти, вважають політичною дійсністю, українською державою. Це страшні наслідки — пригорблення довгими віками душ багатьох українців. Через них жертви найкращих і найідейніших синів України йдуть намарно, бо що одні будують, другі руйнують.

Колиб другий нарід у таких недавних і свіжих часах виляв тільки крови „чистої нечорної", як казав Шевченко, за рідний край, колиб приніс тільки жертв в обороні національної волі що українці, то він розпалив би вогнем кожного члена свого народу до червоности. Колиб для того народу знов прийшли часи, коли цілий світ рушений з основ і твориться новий лад, то кожен член тої нації стояв би на своїм постерунку та повнив би все, щоб наново не дати ярма затягнути на шию своїх братів та сестер, або катастрофу принайменше зменшити. Свіжа ще боротьба ірляндців за волю і поміч для них від американських айришів, так само бідних як український нарід, повиннаб американських українців чогось навчити.

Нажаль треба ствердити, що байдужність американських українців величезна, цілковита розтіч, брак якоїнебудь громадської орґанізованости такий безпримірний, що людині, яка приходить в це нове середовище, стає прямо поражаючим, як може прийти на людей такий параліж волі. Кожен, кого стрінеш, патріот; кожен забрав би тобі години дорогого часу на дискусії про Україну, яку він безмежно любить словами. Але стати одностайно в одну громаду і зробити одно спільне зусилля, щоб тій неньці Україні у лютую годину помогти, його нема. Безнадійно похитає головою тай скаже: „а може ліпше, щоби ми були разом". Не думає, що це разом в одній тюрмі. Не говорить він того з якогось переконання, але з чистого умового лінивства та з неохоти щось робити, щоб було інакше, себто, щоб не наложити на себе якийсь обовязок понести якийсь труд.

Кожен потрафить винайти якусь причину, щоб відтягнутися від спільної роботи, від спільного зусилля, яке повинно бути у нинішні часи надлюдське, прямо великанське.

Брак центральних орґанізацій на місцях.

Розпорошеність проявляється передовсім з браку центральних орґанізацій в кожному поодинокому осередкови, де живе поважніше число американських українців. Ще десь там то одно то друге товариство одинцем відізветься, кине якусь лепту на громадську роботу, тай на цім кінець. Але вже стати орґанізованою громадою, то якось не йде. Тому не диво, що значіння американських українців в цій країні є непропорціонально мале у відношенні до їх числа.

Коли так заглянути у старі рекорди, у старі часописи зперед 25 літ і порівнати працю американських українців в часі минулої війни та теперішної, то виходить порівнання розгромлююче в некористь теперішних часів. А прецінь повинно бути навпаки. Таж американські українці зперед 25 літ це були ще свіжі еміґранти, „ґрінори", неознайомлені з Америкою, без знання мови країни, без такого запасу інтеліґенції як нині, зі слабими ще орґанізаціями. Були це правдиві еміґранти. А нинішні американські українці це вже з невеликими винятками американські громадяни, тай ніде правди діти, матеріяльно загосподаровані люди, а деякі таки хвалити Господа дороблені. Порівнайте працю та зусилля тамтих американських українців та теперішних: Яка праця та священний запал тамтих, а яка невіщних?

Серед тої розпорошености прямо неможлива праця ніякої центральної орґанізації загально краєвого значіння. Неможлива праця ні Конгресового Комітету, ні Допомогового Комітету, ні ніякої другої орґанізації. Через брак орґанізаційних осередків поширення англійськоо квартальника про Україну сильно утруднене. А події попри нас летять головокружним темпом. По тамтім боці океану міліони українців, що мусіли покинути рідний край, спасаючи своє життя, споглядають на нас, на нашу акцію в їх обороні. Нині так потрібний могучий голос американських українців, потрібна праця, живий інтерес для громадських справ, для долі брата й сестри. Того нині немає. По думці громадян Ню Йорку, що думали над усуненням лиха, головна причина в браку зорґанізованих громад американських українців. Тільки з центральними комітетами на місцях може працювати одна чи друга установа загально краєвого значіння. Тільки сильна орґанізація на місцях може забрати голос, коли треба й де треба, у таких важних справах як ці, що виринають мало не кожного дня. Тому обовязком тих, що вважають себе немов природно лідерами на місцях, подбати, щоб негайно повстали працездатні центральні комітети американських українців тої чи другої місцевости. Центральні Комітети мусять стати тими постійними офісами, через які з громадою може контактуватися кожна установа загально краєвого засягу. Не станеться це, так ця мертвеччина буде дальше істнувати, а найменше вартісні типи-паразити будуть дальше по поодиноких товариствах паралiжувати якунебудь працю. Американські українці будуть дальше розсипаним піском, без означеного питомого тягару на цім континенті та в цій країні в ці трагічні часи. Коли цей сон триватиме дальше, історія запише найчорнішими красками цей період в житті українсько-американської збірноти.

Кампанія Червоного Хреста.

Плязма з крови, хірурґічні бандажі, клюби для вояків — це є деякі річи, яким ви помагаєте забезпечити наших вояків, жертвуючи на Воєнний Фонд Червоного Хреста. Крім того фонд вживається на влаштовання розваг як здоровим, так і хорим воякам, на поміч їхнім родинам, на поміч ветеранам, які повертаються до цивільного життя.

Теж є добре опрацьований плян допомоги полоненим. Воякам з армій Обєднаних Держав, які попали у ворожий полон, посилаються харчові пакунки, медичні засоби, книжки, спортові прилади та інші річи. В цій ділянці співпрацюють також інші орґанізації, такі як „УМСА".

Підтримайте Воєнний Фонд Червоного Хреста! Жертвуйте зараз! Жертвуйте більше!

Ю. КЛИМЕНКО. 6)

ПІД ШЕВЧЕНКОВОЮ КАЛИНОЮ

— Так точнісенько, — відповів Трохим, — в мене на руках навіть є метрика, в котрій написано, що мене хрестили Тарас і Ярина.

— А щож сталося з бідною Тодосею, як вона видужала, — нетерпляче спитала Марійка — не вже її Тарас покинув?

— Ні, голубко-серце, Тарас не міг її покинути добровільно, бо він щиро кохав її; він неодмінно рішуче хотів одружитися з нею, але — як нарешті він послав до неї сватів, хоч вона ще й була хора, то панотець Григорій випровадив їх нечестю і сказав, що він ніколи й в душі не мав видати свою дочку за колишнього свого наймита та щей бувшого кріпака... Що бідному Тарасови зіставалось робити? Попрощався він з своею милою навіки, поцілував її в останній раз тай поїхав на другий день після прощання до Петербургу. А через два-три роки, чуємо — що його за щось арештовано та заслано десь далеко, далеко до Оренбургу... Через років кільканацять його було випущено на волю, і він знову приїздив до нас, але який він був вже старий та зможений, мабуть через своє довге заслання та життя по тюрмах. Лисий, блідий, згорблений, з моршками на обличчі — хтоб міг тепер в ньому признати того Тараса, веселого, молодого, який володів серцем не одної дівчини на селі?! Певне, що горе та постійна туга по рідньому краю знесилили й передчасно постарили його... Про те не забув він своеї Тодосі, негайно навідався до неї, але і на цей раз не судилося їм зійтись до пари. Я тоді вже одружився з своею Оксаною, мав своє невеличке хозяйстечко і працював як і інші на панщині...

Бабуся Оксана, з сухим, зморщеним обличчям прихильно подивилась на свого старого і, журливо хитаючи головою, відповіла:

— Еге, побралися ми і вже більше піввіку бідуємо... всього зазнали — і горя і радощів, а найбільше натерпілись від усяких злиднів. Бувало, шматочка хліба не маємо, а робити треба, бо як не заробиш — помреш з голоду... Але, хвалити Милосердного Бога, живемо якось щей досі, діждалися онуків, а тепер чекаємо смерти... Ох-ох-ох... А от Тарасова доля... а ще гірш сумна доля його нещасної Тодосі... Крий Боже, всякого від такого безталання... Я в неї служила, бачила її страждання і гірко плакала вкупі з нею. Так і загинула, бідолашна не зазнавши вільного, кращого життя. Ось і тепер, при цих спогадах вона як жива стоїть передо мною: в неї такий дивовижний погляд, таке безнадійно-журливе обличчя... Стоїть, ламле руки і плаче - заливається гіркими сльозами. Я її бувало втішаю: Не плачте, голубонько баришня, не журіться, — Бог дасть, все минеться. Ви полюбите іншого і будете щасливі. Ні, Оксано, — відповідає вона, — ніколи, ніколи я не зазнаю долі і умру безталанною сиротою. Всі мене покинули, всі відцурались. Ой, лишенько моє! Та як встане та почне щось страшне казати, приспівувати, плаче, регочеться, а після того впаде в безтямстві на долівку, качається й трясеться, наче в пропасниці... А все через тих жорстоких батьків; як нещадно вони занапастили її молоде життя!... Яких я вже їй бабів й лікарів не приводила, що ми не робили з нею, нічого не помогло. Кажуть, що в неї була чорна неміч, якої вона дістала через свою постійну тугу й скорботи... Та Господь його знає, від чого це їй приключилося таке лихо. Тільки промаялась так вона довго, поки не заспокоїлась вічним сном в домовині... Як я за нею плакала! Хоч недовго прожила в неї, а полюбила щиро за її добре серце та цілковиту безпомічність, в якій вона перебувала, самотня, окривджена, хора... Як я за нею побивалася... Тай всім на селі було жаль її, і багато людей було на її похоронах... Охо-хо-хо! Упокой, Господи, її чисту, тяжко на цій землі страждавшу душу в свому тихому, світлому раю... скінчила Оксана і побожно перехрестилась.

— Але чому й на цей раз не судилося Тарасови побратися з Тодосею? — запитали кругом.

— Чому? Тому, що знову на перешкоді стояла непереможна причина, — вдповів Грицько. — Почекайте, не гомоніть — все розкажу по порядку. Як я споминав вже, Тодося дуже тяжко захоріла після того, як Тарасови було відмовлено. А як він поїхав, то вона так сердешна побивалась за ним, так довго й важко плакала, що нарешті збожеволіла... Батько її, отець Григорій був дуже вражений цим нещастям, але лихови запобігти не міг, не дивлючись на всі заходи, і його доню-красуню, його останню утіху, для якої він сподівався ліпшого жениха, ніж Тарас, було відвезено в Київ до лікарні де перебувають під пильним доглядом божевільні. Як вона там перебувала — одному Богови звісно, тільки через кільканацять років її трохи полекшало і її відпустили до дому. Батька вже не було, а парохію замістив його син, панотець Олексій. Він щиро приняв свою божевільну сестру і дав їй притулок в своїй хаті. Але вона, як кажуть, ніколи не приходила до свого розуму; все була якась чудна; то безвпинно співає, то говорить Бог-зна що, то цурається побачення з людьми, то дуже бажає її, згодом вона почала щось часто вживати горілку і, на превеликий жаль, зробилась майже справжньою пяницею. Ніхто не міг її спасти від цього божевільного горілчаного запою. Ніщо не могло вплинути на неї, щоб відвести її від цієї погубної привички. Почала вона частіше бувати на селі де родини, де христини, весілля або похорони — вона непремінний гість і безупинно пе горілку, аж страшно робиться, дивлючись на неї...

(Дальше буде).

З ДУМОК

$5,638.31.

Так, поверх пять із половиною тисячів долярів. — Може в деяких обставинах це й поважна сума гроша; от скажім у кишені одного чоловіка.

Та ми повинні боятись того числа так, як забобонний боїться числа 13.

Саме стільки жертвували американці українського походження через Злучений Український Американський Допомоговий Комітет... братам у старому краю, інвалідам-калікам, голодним дітям, братам і сестрам, а то і рідним бать-кам-матерям, в Україні й не на Україні сущим...

Пів міліона нас, каже дехто... Маленько зроблено! Перешкоди були... Та це число — це чорна пляма на чолі українсько-американського громадянства. Змити ту пляму наказує нам народнє сумління, а передовсім любов до бідаків за океаном.

*

„Звичайна Американка-Українка К. Е. Г.” в статті під наголовком „Застановімся над голосом своєї дитини” („Свобода” ч. 37. б. р.) критикує наших родичів за невідповідне відношення до дітей. Мовляв вони-родичі „не хочуть займатися новими гадками” на полі виховання молодого покоління. Авторка статті просить „Свободу” допомогти у цій справі.

Думки пані К. Е. Г. є без сумніву дуже красні, та я хотів би сказати дещо в обороні родичів, хоч, правду сказати, я бездітний, але мав чимало до діла як з родичами, так і дітьми.

Перш усього старaймося розуміти наших батьків. Вони не є злі; своїм дітям лиха не бажають, нераз „неба хотілиб їм прихилити”, а виховують їх у добрій вірі, так, як знають, і як вміють, так піють.

Не забуваймо, що педагогія — наука про те, як виховувати діти - молодь — є наукою самою в собі. Це важка справа.

Тому — ще раз — не кидаймо необережно каменем на родичів.

Поможім їм!... „Свобода” — як впливовий часопис — може дещо зробити у цьому напрямі, але сама проблеми не розвяже. Бо скільки є тих „лихих” родичів, що читають „Свободу”? І скільки з них взагалі вміє читати?

Тут показується, що нам треба ширшого — просвітнього руху, по наших громадах; треба відчитів, викладів для родичів і для дітей.

Жіночі організації, школа, церква... повинні звернути пильну увагу на цю справу, бо вона важна, дуже важна.

Є в нас „Дні Матери” — та видко, що таки треба ще й „Днів Дитини”! Дуже треба.

* * *

Польський уряд протестує...

У „Поліш Рівю” із 13. лютого находжу дослівно ось що:

„Польський уряд буде вважати відлучення східної половини території Польщі через накинення польсько - советської границі по т. зв. лінії Курзона — за пятий розбір Польщі, тепер доконаний її союзниками”.

„Польський уряд проголошує, що рішення Конференції Трох Потуг щодо Польщі не можуть бути приняті польським урядом і не можуть зобовязувати польську націю”.

Така заява, хто знає поляків, є самозрозуміла. Поляки хочуть Польщі „від моржа до моржа” а конференція дає їм лише одно „морже”. Отже велика несправедливість...

Виходить також із повищих польських протестів, що Галичина є таки польською територією, якої Польський Уряд далі не думає зрікатись. Хоч мали стільки клопотів з „гайдамаками”, але як видно, таки люблять (!) нас, чи, краще кажучи, луплять нас...

В тім самім журналі — на іншому місці — „польський премієр прирікає повну рівність жидам”. Що це означає?

Чиж у минулому не було такої рівности? Дивно, що пан президент не обіцяє рівности ще й українцям, [illegible] там по їхньому, „русінам”...

Коли то вже раз політики „католицької Польщі” стануть християнами у своїй політиці?

„Хитрий поляк, коня вкрали — він стайню замкнув”, каже пословиця, та видно, що теперішні поляки у відношенню до українців не мають навіть отакої хитрости.

Ні, українцям з ними таки не подорозі!

Наум.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДОРІКАННЯМИ СПРАВИ НЕ НАПРАВИМО!

Прочитав я в „Свободі” як пише „Старий про молодих”, що має бути відповіддю на голос американської українки в справі відношення родичів до дітей. Прочитавши це, мені прийшло на думку: Не досить, що горить, а тут ще оливи доливають.

Те, що порушила українка-американка, є болюче як для родичів, так і для дітей. Тому не треба розважній молоді дорікати старим, ні розважним старим дорікати молоді.

Це правда, що стара імміграція поповнила багато промахів супроти своїх тут роджених і вихованих дітей. Але як могло бути інакше? Хтож то прибував сюди тому 40 чи 50 років? Чи не були це люди, вигнані гіркою недолею, в більшости неписьменні. А тут треба було витерпіти повну чашу горя, заки заробилося на хліб насущний. Мови англійської це покоління довго зовсім не знало, американського життя і виховання не знало й не розуміло. Той нещасний батько, що мав діти, може й їх не бачив, бо робив довгі години, як день, так ніч, заки сплатив довг на шифкарту і примістився десь хоч трохи по людськи, очевидно в найгіршій частині тої чи іншої місцевости. Поволі зачав він підноситись, подумав про церкву, свою організацію, товариство чи братство, про хор, представлення і т. д. Підносився як міг і складав цент, щоб його дитина так нуждено не жила, а щоб пішла до школи та вийшла з неї розумною, чесною, доброю, побожною та працьовитою і ощадною людиною. Бажання було добре, але як то здійснити, на те сил не ставало, ні духових, ні матеріяльних. Матері перепрацьовані, [illegible] постарілі та й з [illegible] биті, навіть не мали тих сильних нервів, щоб вислухати якслід дитину та зрозуміти її жалі. [illegible] з дітьми багатих родичів, що виростали в інших обставинах і могли позволяти собі на різного роду витребеньки, що було в них природним явищем, а на що не могли позволити собі діти наших бідних імігрантів. То діти не все це розуміли і ставили до своїх родичів нераз такі домагання, що родичі просто не годні були зрозуміти, що дитина не бачить, що таке не можливе. Звідси і дорікання батьків на дітей. Звідси такі відповіді як „мовчи дурна”, чи „так має бути, як я кажу”... А такі відповіди мали нераз той наслідок, що діти навіть з домів втікали. Та видно, що подібне ще й тепер трапляється.

Якаж тому зарада?

Думаю, що дуже проста. Сісти і спокійно поговорити з дітьми на розум. Раз другий і третій, чи більше. Як добре й розважне слово не поможе, то що може помогти грозьба чи остре та погане слово?

Ми, родичі, таки мусимо іти з поступом і рахуватись з тим, що наші діти вже займають наші місця і мають своє право.

А тепер слово до нашої молоді, до наших дітей.

Діти дорогі; Це може правда, що тут чи там батько чи мама не дописують, але то не є їхня вина! Вони вас люблять з цілого серця і неба вам прихилилиб, якби тільки могли. Вони перейшли світ гірко плачучи та терплячи і той світ добре знають, аж надто добре — з лихого боку. І тому так дуже бажалиб, щоб ви не зазнали в життю того, що вони. Ось так розумійте їхне поступовання, хоч воно часом видається вам несправедливим, защофаним, чи острим. Вони дорожать своїм бідним і чесним народом, своєю вірою, своєю мовою і своїми традиціями, а вам це часто не дуже в голові чи в серці. А їх то болить! А якби так ви хотіли їх краще зрозуміти як ті, що маєте вищу освіту, більше шкіл, то цілком певно ви прийшлиб з ними до згоди навіть там, де вам видається, що є така велика прірва, що її загатити вже не можна.

Батько

(ще не так дуже старий!)

Поміч жертвам війни.

Від початку війни в 1939 році Американський Червоний Хрест видав поверх $110,000,000 на поміч цивільним за границею. Дещо з тих виданих грошей дав уряд дещо різні допомогові організації, а дещо Американський Червоний Хрест.

Лямпи до Італії.

Червоний Хрест недавно віділав літаком 2,500 лямп до освітлення а пароплавом 7,500 для вживання в клюбах для вояків. Між іншими річами послано сто малих піян для розвагових кімнат в шпиталях Червоного Хреста.

Пакунки для ранених.

Червоний Хрест дає спеціяльні пакунки раненим, яких перевозять з Середнього Сходу до шпиталів в Америці. В пакунку є журнали, гри, цукорки та інші річи.

Кантини на березі.

За три години після першої висадки на березі острова Лейте, на Филипинах, персонал Червоного Хреста влаштував на березі кантини, де подавали каву та інші напитки і харчі.

Шпитальні робітники Червоного Хреста.

За морем є 1,600 шпитальних робітників Червоного Хреста. Вони дбають за медичну, дорадчу поміч, за розвагу для ранених. Вони інформують їх про урядові полегчення та поміч Червоного Хреста, яку можуть знайти по повороті до дому.

Поміч торговельним морякам.

Американський Червоний Хрест давав першу поміч торговельним морякам з 33 країн, зараз же по їх повороті до Англії після операцій в Нормандії в день інвазії.

Ціла кров.

Відділ Червоного Хреста по збиранню крови постачає збройним силам не тільки плязму з крови, а і цілу кров. Вона перевозиться літаками.

Поміч полоненим.

Комітет Інтернаціонального Червоного Хреста турбується долею полонених тих країн, які підписали рішення конвенції щодо воєнних полонених. Делегати Комітету періодично відвідують табори полонених, проглядають приміщення та страву, приватно розмовляють з вибраними самими полоненими представниками, придивляються до потреб полонених, як фізичних так і духових та стараються їх задовольнити.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОМИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВОЯКИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ НАЙШЛИ СЕБЕ!

Посилаю до „Свободи" лист від мого сина Петра про забаву американських і канадійських вояків українського роду в український Святий Вечер і на Різдво в Анґлії. — Василь Пантелюк, Бостон, Масс.

Лист слідує:

Дорогі Тату, Мамо, Тітко і Гелено: Сердешно дякую Вам за листи з 4. лисвопаду і 25. грудня з 1944 р. Тепер Вам опишу наші Різдвяні Свята. На них я дістав три дни відпустки і дістав перепустку до Лондону в Анґлії, щоб перебути свята з нашими людьми тут, за морем.

Наш Святий Вечер ми відбули тут так, як там у нас дома. Були в нас два українські священики, які відправили по нашому молитву перед Святою Вечерою. Потім ми всі заспівали „Бог Предвічний" і засіли всі до стола. Найбільше було канадійців, а між ними і кількох американців українського роду. Нам подали українські страви, як борщ, пироги, голубці, кутю і ще інші. Було нас так багато, що треба було застелювати столи два рази. Але для всіх стало страв і ніхто не відійшов голодний.

По вечері дехто пішов на пиво, дехто лишився колядувати, а декотрі, от як і я, мусіли йти спати до кватири Червоного Хреста, бо не можна було вернутися до компанії. Це тому, що в год. 11. звечора стає всякий вуличний рух. Перестають їздити автобуси, стріткари, собвеї. Тому я не міг бути на Службі Божій в півночи, але аж на другий день в год. 10. То було саме Різдво. По Службі Божій ми мали спільний обід, а потім ще спільний бенкет.

Скажу Вам, я був дуже веселий і гордий, коли проголосили на бенкеті, що Український Народний Союз із Злучених Держав прислав до цього Клюбу Українських Вояків в Анґлії $500 дарунку. Тату! То є велика слава для нашого Батька Союзу, що не забув за наших борців на чужині і то на таке торжество, як Різдвяні Свята. Тоті пятьсот долярів то великі гроші тут, тим більше, що їх дуже було треба. З тої радости ми бавилися тут в тім Клюбі Українських Канадійських Вояків в Анґлії аж до 3. години рано в понеділок. Дорогі Тату, Мамо, і Ти Сестро, я пишу щиру правду про ту радість.

Як би так українські люди в Бостоні могли побачити, як ці українці з Канади мають одну думку! Як ви сказали, що ви українець, то вже більше не треба було казати. Вони вас поважають і з вами радо забавляються як браття і всі веселі і знають, як тут жити. На Святий Вечер були тут з Канади капітани і лейтнанти і сержанти українського покоління, але різниці між ними не було. Всі забавлялися разом, як офіцир так і прайвет вояк. Разом їли, пили, і колядували, а ми, американські вояки української нації, забавлялися разом з ними. Вони нас поважають, а що дивніше, то кожний з них навіть між собою по українськи говорить. Дорогі Тату: Дякую Вам тут за те, що Ви мене навчили по українськи говорити, читати й писати, бо аж тепер тут на чужині мені українська мова придалася.

Я мав 8 днів урльопу і поїхав побачити Скотляндію і там стрінув українську „норску". Вона тримає „норсинґ-гавс". Це старша жінка, і вона тішилася мною, як рідним сином. Вона дуже дивувалася, що я, як американський вояк до неї заговорив по українськи. Багато булоб писати про те, як вона мене сердечно гостила, а ще більше, як то я пізнав, що вона українка.

Але я відійшов від порядку. Я Вам хочу сказати, що для того Клюбу в Лондоні треба купити два-три фунти доброї кави, такої, як Ви мені посилаєте. Кава тут усе придасться, бо все хтось до клюбу заїздить. Там можна переспатися і наїстися даром, а Ви знаєте, яка радість для українця, як хтось його прийме, без різниці, чи він американський чи канадійський вояк. Добре булоб, Тату, як би Ви ще іншим українцям про це розповіли, то можеб ще хто прислав сюди кави й цукру. Особливо ті українці, що мають синів при війську. Вони нехай напишуть своїм синам адресу цього клюбу в Лондоні. Посилаю Вам програму з наших свят в Лондоні і фотоґрафію, що я зібрав на Святий Вечер. Пішліть цю фотоґрафію до „Свободи" разом з листом, то це може буде цікаве для інших.

Позатим, Тату, здорвлю й цілую Вас усіх, Ваш син

Петро Пантелюк.

Заввага: Фотоґрафія Петра Пантелюка була поміщена в „Юкрейніян Віклі" в числі з 10. березня 1945. — Адреса Українського Клюбу в Лондоні є така:

Ukrainian Canadian Servicemen's Club

The Vicarage, 218 Sussex Gardens
Paddington, London W. 2, ENGLAND.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

LT. Comdr. George L. Earnshaw, USNR., Swarthmore, Pa., former pitcher for the champion Philadelphia Athletics and the Chicago White Sox, was awarded the Commendation Ribbon by Admr. C. W. Nimitz for meritorious performance as gunnery officer of a U. S. aircraft carrier at Truk. So effective was his antiaircraft fire that three fast, low-flying enemy torpedo planes were destroyed in their repeated efforts to damage his ship. He used equipment bought with War Bond funds. *U. S. Treasury Department*

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 18. березня, в годині 2. пополудні, в парохіяльній галі, 235 Карбон ул. Уряд просить членів явитися на збори, бо є деякі важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають заплатити свою залеглість, бо інакше можуть каятися. — За уряд: Ю. Загвоцький, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. Т., Філадельфія, Па. — Десь так раз на рік чи на два надсилаєте до „Свободи" якусь критику, що хтось зле робить, чи що то поляки роблять чи говорять через радіо, чи як там. Чи не ліпше булоб так донести, що Ви самі за той час зробили для тої української справи, що так Вас болить. А як Ви не знаєте, що може кожен наш чоловік зробити не будучи ніяким „лідером", то ми Вам скажемо. Отже може хоч поширити книжки про Україну, видані анґлійською мовою. Може сам їх купити для себе і для ще кого з американців. А чи ми виконуємо ту роботу? Отже скажемо Вам, що одні тільки українці з Філядельфії моглиби легко розкупити ціле видання одної з таких книжок. Або хоч купити стільки, що їх закупила ціла американська Україна, а це не булоб так багато, бо треба закупити, наприклад, от так яких чотириста книжок Чемберлина про Україну, а то булоб те число, що його закуплено в „Свободі" та яке розійшлося досі між українцями в цілій Америці. Якби так американці не купували через американські книгарні, то певно, що ніяка американська фірма не видалаб ні одної книжки про Україну. Бо для кого? І пощо тратити? Ось це є те, над чим треба Вам та іншим нашим громадянам застановлятись і щось робити, щоб такого не було.

А. Г. Б. — Про це ми дістали вже допис, а поміщувати два голоси про одно й те саме зібрання нема потреби. Шануючи Ваші відчування до прелеґентки, то коли іде про часопис і читаючу публику, не є важні похвали, якими обсипуєте так щедро (хоч і заслужено!) прелеґентку, але те, які добрі думки вона висказала і до яких добрих та конструктивних діл вона взивала, бо це є те мірило, після якого читачі судять розум і патріотизм тої чи другої особи.

ТАРЗАН, ч. 1142. Невдача.

Зголоднівши, Тарзан дав нурка з човна...

аби зміритися своєю зручністю з мешканцями вод.

З ножем у руці він кинувся за рибою, але та від нього втекла.

Хоча він був між людьми найкращим пливаком, але він не міг дорівняти цим живинам, для котрих море є жилищем.